

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETESI ÁRA Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
Budapest. IV. Egyetem-utca 4 sz.

A kiszolgált altisztek alkalmazásáról.

Irta: dr. Vayh Kálmán, honvédelmi miniszeri fogalmazó.

A midőn a kiszolgált altisztek alkalmazásáról szóló 1873. évi II. törvénycikket e lapban ismertetni kívánom, úgy hiszem az érdekelt altisztek közöbajának teszek eleget, legalább is erre enged következtetni azon gyakorta tapasztalt jelenség, hogy az altisztek nagy része nincsen tisztában azzal, hogy mi módon lehetnek részeseivé azoknak a jogoknak, a melyeket részükre bizonyos feltételek mellett e törvény biztosít; és ha már részeseivé lettek, mi módon éljenek is azokkal.

Nem minden célzatosság nélkül állítottam így egy más mellé a jogszerzésnek és a joggal való élésnek a módját, de éppen e törvény ismertetésénél maguknak a csendőraltisztoknak érdekében szükségesnek tartom, hogy e két dolog között különbséget tudjanak tenni s már előre is hangsúlyozom, hogy akkor, a midőn az 1873. évi II. t.-cz. által biztosított jogoknak megszerzésére utmutatást kívánok adni, távol áll itt tőlem az a gondolat, hogy ezzel egyszersmind buzdítani is akar-nám a csendőraltisztokat arra, hogy megszerzeve e jogokat, azokkal minden körülmények között élni is kívánjanak, sőt ellenkezőleg, már most intek arra, hogy e törvény nyújtotta jogokat a csendőraltisztok csakis a végső szükség esetében vegyék igénybe.

Ez alkalommal s a közlendők időteli sorrendjét is szem előtt tartva, azzal a kérdéssel kívánok foglalkozni, hogy mi módon jutbat az altiszt az 1873. évi II. t.-cz. ben biztosított jogok birtokába.

E kérdésre adandó válasz előtt természetesen tisztába kell jönni azzal, hogy bát tulajdonképpen minő jogot is ad e törvény, kiknek adja azt és minő feltételek mellett.

A feleletet e kérdésekre a törvény 1. és 2. §§-aiban találjuk meg, a melyek szerint:

„Azon altisztek, kik a hadseregben, a haditengere-szetnél vagy a honvédtörzseknél és osztályoknál tizen-két évig s e közben legalább nyolcz évig mint altisztek tetteg szolgáltak és magaviseletükről kedvező igazol-vánnyal vannak ellátva: ez által igényt uyernek akár közszolgálatban, akár pedig az állam által segélyezett vasuti, gőzbajóznisi és egyéb vállalatoknál leendő alkalmaztatásukra.” (1. §.)

„Egyenlő igénynyel bírnak es pedig tekintet nélkül a szolgálati idő tartamára, mindazon altisztek is, kik ellenség előt vagy közbiztonsági szolgálatban oly mó-don sérültek meg, hogy habár az által további katonai szolgálatra keptelenekké váltak is, polgári hivataloknál még alkalmazhatók.” (2. §.)

Vagyis más szóval a törvény, az említett feltételek mellett, azoknak az altiszteknek, a kik huzamosabb időn át szolgáltak a katonaságnal (csendőrségnél) a nél-kül, hogy ily hosszabb ideig tartó szolgálatra kötelezve lettek volna, ezen, hogy úgy mondjam, önként elvállalt szolgálatteljesítés ellenszolgáltatásaképpen igényt nyujt polgári állásokra, a mely igény elismerésül igazolványt ad az ily altiszteknek, a mely igazolvány által annak tulajdonosa jogot nyer az ugyancsak e törvény értel-mében fenntartott és elsőbbségileg biztosított állások elnyerésére.

Ismerve már most ezt a jogot, a melyet e törvény ad és tudva azt is, hogy e joggal kiket ruház fel, vizs-gáljuk közelebről szokot a feltételeket, a melyeknek beigazolását kívánja e törvény a jog megszerzésére.

A mint az idézett §§-okból kitünik, az első feltétel az, hogy 12 évig kell ténylegesen szolgálni, a mely szolgálati időbe nemcsak az önként elvállalt és telje-sített tényleges szolgálat ideje, de az a szolgálati idő is beszámít, a melyet az általános védkötelezettségnél fogva minden védképes polgar szolgálni tartozik. Pl. ha valaki a közös hadsereghez besoroztatik s ott a köteles három évi szolgálatot teljesítette s e szolgálat után a csendőrséghez felvéteti magát, a csendőrségnél már csak kilencz évig kell szolgálnia a vegből, hogy az igazol-vány elnyeréséhez megkivánt 12 évi szolgálati ideje meg legyen.

E helyütt jegyzem meg, hogy a próbacsendőri minő-ségben eltöltött szolgálati idő is beszámíttatik az iga-zolvány elnyeréséhez megkivánt 12 évi tényleges szol-gálati időbe.

Nem szükséges továbbá az sem, hogy valaki e 12 évi szolgálatot egyhuzamban teljesítse, vagyis ha valaki bármi oknál fogva tényleges szolgálatát megszakítani kénytelen, ezen megszakítás által nem lesz érvényte-lenné a már teljesített szolgálati ideje, mert ha ismét felvétetik tényleges szolgálatra, az igazolvány elnyerése szempontjából tekintetbe jön az a szolgálati idő is, a

Villamos és gőserőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón finom és jó hang-szeret szállítani, mint **REMENYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia huzi hadseregének zenéje. Azon ne vásároljon semmiféle hangszerrel, legyen az baglama, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rezfitya-hangszer, hár., stb., mint Reményi lezajabb képe. Írja meg a nem olvasta, mely részben a bérmint-küldök Budapestről, Király-u. 58. külön költségvétel díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe országos és külföldön. Az összes hang-szerek javítása szakszertűen és olcsón. — Minden hangszerrel külön-külön kézikönyv kész.

a §-t szó szerinti értelmezzük, akkor nincs semmi kétség az iránt, hogy ki nyerhet a törvény ezen szakasza alapján igazolványt.

Szó szerinti véve a törvényszakasz rendelkezéseit, ez alapon csak az az altiszt kaphat igazolványt, a ki ellenesség előtt vagy közbiztonsági szolgálatban megsérül, vagyis lövés, szúrás, vagy más valami külsőerőszak folytán szenved sérülést és pedig oly mértékben, hogy ez által további katonai szolgálatra képtelenné lesz.

Azonban a törvényszakasz rendelkezéseinek ily mérvű értelmezése korántsem felelhet meg a §. intencziójának, mert hiszen mivel sem volna indokolható az, hogy az igazolvány kiállításán megtagadjunk oly altisztnak, a ki ugyan nem külsőleg sérült meg a szolgálatban, de a szolgálat teljesítése által kapott oly szervi bajt, a mely őt épp úgy képtelenné teszi további katonai szolgálatra, mint az, a ki külső sérülést szenvedett.

Épp azért, a midőn valamilyen altiszt az igazolvány kiállítását a törvény 2. §-a alapján kéri, az igény elbírálásánál sohasem vétetik alkalmazásba a szakasznak az említett mérvű értelmezése, hanem akár külső sérülésről, akár valamilyen szervi bajról van szó, az igény egyaránt megállapítható, ha beigazolást nyer az a körülmény, hogy az illető a bajt a szolgálatban, önhibáján kívül, a szolgálat teljesítése által kapta és oly mérvű e baj, hogy az a további katonai szolgálatra való alkalmasságot kizárja.

Ezért méltányosabbban felfogni és alkalmazni ezen szakasz rendelkezéseit igazán nem lehet, a ha már most azon altisztek közül, a kik a 2. §. alapján vélnok igényt bírmasztani az igazolványra, egyesek a kérelmükkel elutasíthatnak a a mint méltatlankodnak, nem állíthatom-e joggal az ilyenekről, hogy nincsenek tisztában a törvény a szakaszának rendelkezésével. Mert hogy a törvényszakaszunk nem lehetett az a célja, hogy igazolványt adjon azoknak, a kik szolgálatban ugyan, de saját hibájukból eredő baj miatt lettek további katonai szolgálatra képtelenné, azt bővebben fejtegetni igazán felesleges volna.

Természetes dolog, hogy a kedvező magavindolást ezen 2. §. alapján igazolványt igénylő altisztekre nézve is elmondhatatlan feltétel.

Amertova azokat a feltételeket, a melyek szakaszunknak ahhoz, hogy valamilyen altiszt igazolványt nyerhessen, a következőkben arra nézve kívánok utrautintni adni, hogy mely uton és módon jut az altiszt az igazolvány birtokába.

Az arra vonatkozó rendelkezéseket az 1873. évi II. t. cz. végrehajtása tárgyában ugyanezen évi április hó 8-án 13,366/IV. sz. alatt kiadott honvédelmi miniszteri rendeletben találjuk meg.

Az igazolvány kiadásának módja más a tényleges szolgálatban álló és más a tényleges szolgálatban már nem álló altisztekre nézve.

A tényleges szolgálatban állók az igazolvány kiállítására iránti kérelmüket a rendszeres szolgálati uton terjesztik elő.

A szükséges okmányok kiállítására hivatalból történik, a mely okmányokhoz az altiszt — ha szolgálai állására jogosító igazolványt óhajt elnyerni — csupán a próbairást tartozik mellékelni; ha pedig hivatalnokai állására jogosító igazolványt kér, akkor a próbairáson kívül az altiszt részéről még az ily igazolvány elnyeréséhez szükséges iskolai bizonyítvány vagy annak hiteles másolata is csatolandó.

A tényleges szolgálatban nem álló altisztek kérelmüket a nyilvántartásra illetékes honvédekigézőítő parancsnokságnak terjesztik elő a ugyane parancsnokság gondoskodik az előirt okmányok beszerzéséről is. A tényleges szolgálatban nem álló altisztek azonban kérelmük előterjesztése alkalmával nemcsak a próbairást kell benyújtania, hanem ezen kívül állandó tartózkodási helyének előjárósága által kiállított erkölcsi bizonyítványt és egy hatósági orvos által kiállított orvosi bizonyítványt is arról, hogy polgári szolgálatra testileg és szellemileg alkalmas.

Az igazolvány kiállítása iránt esetleg benyújtott folyamodvány, valamint a most említett bizonyítványok nemkülönbön a hivatalból kiállított más okmányok az 1873. évi II. t. cz. 18. §-a alapján bélyegmentesek.

A tényleges szolgálatban nem álló altiszteket érdeklőleg még a következő megjegyzésekre szeretnék hozni.

Gyakran előfordul, hogy az ily altisztek az igazolvány kiállítására iránti kérvényüket — nyilván abban a reményben, hogy hamarabb juthatnak az igazolványhoz — a most említett út megkerülésével közvetlenül adják be a honvédelmi minisztériumhoz, holott az által éppen ellenkező eredményt érnek el, mert kérvényük a szükséges okmányokkal felszerelve nem lévén, az ily kérvényt kénytelen a minisztérium érdemlegesen tárgyalás nélkül, kellő felszerelés végett az illető parancsnokságnak megküldeni a így tulajdonképpen még később kapják meg az igazolványt, mintha rendszer uton kérték volna.

Igen gyakori eset az is, hogy azon csendőraltisztok, a kik felülvizsgálat útján becsátlatnak el a szolgálatból a a kiknek felülvizsgálatára az adott okot, hogy a csendőrségi szolgálatot következtében önhibájukon kívül váltak további csendőrségi szolgálatra képtelenné, a kiknél tehát legalább is megvan a valószínűség arra, hogy az igazolványra a törvény 2. §-a alapján igényük van; ez iránti igényüket felülvizsgálatuk után csak hónapok, sőt néha évek múlva terjesztik elő, holott az ilyeneknek jogukban áll már a felülvizsgálat alkalmával előterjesztani az igazolvány kiállítására iránti kérelmüket.

Az igazolvány kiállítására a m. kir. csendőrség igényjogosult altisztejei részére a honvédelmi minisztériumban történik, a honnan azok az iratokat feltérjesztik

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem
használgjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 percz alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmulasztja. Árát K 1.20. Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.
Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kásposten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

parancsnoksághoz küldetnek meg és ez a parancsnokság kézbesíti aztán a kiállított igazolványt az aliszternak, a mely igazolvány kiadása által nemesak az ismeretük el, hogy annak tulajdonosa híven és becsületesen szolgált, hanem a katonai (csendőrségi) szolgálatból való kilépés esetére biztosítékot is nyújt jövőjére nézve az által, hogy ezen igazolvány alapján — az abban megnyilatkozó állami ígéret folytán — polgári alkalmazást nyerhet.

(Poly. köz.)

A büntető novelláról.

Irta: K. Nagy Sándor kir. törvényszéki bíró.

V. (Befejező közlemény.)

Törjünk most vissza az új büntetési nemekre. A *dorgálás* abban áll, hogy a bíróság nyilvános tárgyaláson az elítélthez unnepelesen komoly intelmot intéz és figyelmezteti őt, hogy újabb büntetést, vagy vétség elkövetése esetében ellene szigorú büntetést fog alkalmazni. Ez nem alkalmazható, ha egy hónapot meghaladó fogház, vagy államfogház büntetés lenne megállapítható, vagy ha a fiatalkoru egy hónapot meghaladó szabadságvesztés-büntetéssel már büntetve volt. (19. §.)

(Itt tehát a nyomozáskor kutatni kell az után, hogy a fiatalkoru tettes volt-e már előzőleg és mennyi időre büntetve?)

A *próbára bocsátás* abban áll, hogy a bíróság a fiatalkoru életet hozatala nélkül, megfelelő figyelmeztetés után egy évi próbaidőre szigorú szabályokhoz kötött felügyelet mellett feltételen szabadlábon hagyja. Ez sem alkalmazható az ellen, a ki egy hónapot meghaladó szabadságvesztés-büntetéssel már büntetve volt. Ezt a felügyeletet a fiatalkoru törvényes képviselőjére, vagy állami gyermeknevelőre, vagy gyermekvédő egyesületre bizzák rendszerint. És ha a próbaidő alatt újabb büntetendő cselekményt követ el, iszákos, erköletelen, vagy csavargó életmódot folytat, vagy egyébként a zülletlen jelölt mutatja, vagy a felügyeleti szabályokat megszegi: akkor elítélik. (21—23. §.)

(Itt tehát a nyomozáskor figyelni kell arra, hogy a próbaidőre bocsátott fiatalkoru hogyan viselkedik: nem-e iszákos, nem folytat-e erköletelen életet, nem csavargó-e? Mert ezeknek kiderítése szolgál alapul a bíróság újabb ítélkezésének.)

Juvió nevelést rendel el a bíróság, ha a fiatalkoru addigi környezetében a romlás veszélyének van kitéve, zülletnek indult. Ezt a bíróság határozott időtartamra mondja ki, de ez a fiatalkoru 21-ik életévének betöltésén túl nem terjedhet. Ha legalább egy évig már az intézetben volt, az igazságügyminiszter két évi próbaidőre kísérletileg szabadon bocsáthatja. (24—25. §.)

A *juvió nevelés* eljárása állami intézetek szolgálnak — a fogházbüntetést a fiatalkoruak részére felállított külön fogházban fogják végrehajtani — de az egy hónapot meghaladó fogházbüntetést más letartóztatási intézet magánzárkájában is végre lehet hajtani. (27. §.)

A bíróság az ítéletben azt is elrendelheti, hogy a fiatalkoruak fogházában állja ki a kiszabott fogházbüntetését az oly elítélte is, a ki 18-ik évét meghaladta, de 21-ik évét még be nem töltötte. (27. §.)

Hogy milyen esetben van helye a fogház kiállása után még a juvió nevelésnek, valamint a feltételen szabadon bocsátásnak, vagy kísérleti kihelyezésnek a milyen eljárás szerint történnek ezek: oly kezelés, vagy

igazgatási szabályok, melyek majdnem kivétel nélkül csak a felügyelő bizottságokra és intézetek igazgatóira tartoznak. (27—31. §.)

Sokkal érdekesebb ennél a Bn.-nak az az újítása, mely a Btkv. 87. §-át hatályon kívül helyezte. Ebben az volt, hogy a ki a büntetett elkövetésének idején életkorának 20-ik évét még nem halulta túl: halálra vagy életfogytig tartó fogházra nem ítélhető. Az ilyenek ezután nem lesznek halálra, vagy életfogytig tartó fogházra ítélhetőek, de ki van mondva, hogy ha a 18-ik életévüket meghaladták, azonban a 20-ik évét még be nem töltötték: a halállal vagy életfogytig tartó fogházzal büntetendő cselekmények miatt 10—15 évi fogházzal büntetendőek a ez a büntetés a halállal büntetendő cselekmény esetében három évi, az életfogytig tartó fogházzal büntetendő cselekmény esetében két évi fogháznál kisebb mértékre le nem szállítható. (32. §.)

Émlékeznem kell, hogy a Btkv. 92. §-ának utolsó bekezdése szerint a 16 éven felüli elítéltekre halálbüntetés helyett 15 évi, életfogytig tartó fogház helyett pedig 10 évi fogháznál kisebb büntetés nemmi körülmények között nem volt kiszabható: így az új törvény e tekintetben nagyon is kedvező a 18—20 év között levőkre.)

A kihágás tekintetében még megjegyzem, hogy ha a közigazgatási hatóság a juviónevelés elrendelését tartja szükségesnek, az ügyet eljárás végett az illetékes kir. járásbíróshoz teszi át a halasztatlan szüktség esetében a fiatalkoru a legközelebbi eskügyermeknevelőhelyre szállítja.

A Büntető perrendtartás életbeléptetéséről szóló 1897: XXXIV. t.-ez. 18. §-ának utolsó bekezdését is hatályon kívül helyezte a Bn., elrendelvé, hogy a fiatalkoruak ellen indított büntető eljárás folyamán, a romonyiban egy évi időtartamot meghaladó fogház-, vagy államfogházbüntetés mutatkozik kiszabandónak: a kir. járásbíróshoz az iratokat további eljárás végett a kir. törvényszékhez teszi át. (35. §.)

Ezt csak azért említem fel, hogy ha a nyomozás alkalmával a fiatalkoruakat olyan esetben is a kir. járásbíróshoz jelentenék fel, midőn az előrelátható büntetés meghaladhatja az egy évi fogházat, vagy államfogházat: az nem lenne valami nagy baj, mert a kir. járásbíróshoz csak eljuttatná az ügyet illetékes helyre.)

Imel ezek voltak azok a tudnivalók, melyek a Büntető novellának második fejezetében a fiatalkoru büntetésekre vonatkozólag foglaltatnak. Ezek csak 1910 január elsőjén lépnek hatályba.

De fentebb említettem, hogy van ezekre vonatkozólag kiadva egy átmenetet képező rendelet: az fiatalkoru terheltek büntügyeinek ellátása tárgyában, mely (20.003/908. I. M. sz.) rendelet 1909 január elsőjén már életbe lép.

Lásunk röviden ennek tartalmát.

Nagyobbára a bíróságnak szóló utasításokat tartalmaz, hogy a 18-ik évét még be nem töltött terheltek ügyét egy ugyanazon bíróra, vizsgálóbíróra és tanácsra bizzák, a tárgyalást elkülönített helyen tartatják, részükre külön váróhelyiséget rendezzenek be, vagy legalább külön tárgyalási napot tűzzenek ki a hogy a védő ki- rendelését azonnal eszközöljék ath.

Azonban van ennek egy olyan része is, mely a nyomozó hatóságokat a így a csendőröket is közelebről érdekli. Ez a 7. §. mely így szól:

„Ha valamely büntügyben akár a bíróság, akár más hatóság, különösen rendőri hatóság, vagy rendőri közeg

→ A fejedelem a nevét viselő huszárezred meglátogatására indul.

A fejedelem az ezredparancsnokkal kocsin.

Ferdinánd bolgár fejedelem Szombathelyen.

előtt kétség merül fel az iránt, hogy a terhelt fiatal-korú-e: annak korát a bűnvádi eljárás megindításánál hivatalból sürgősen beszerzendő adatokkal kell megállapítani.

Regen érzett hiányon kíván segíteni a rendeletnek ez a része. Eddig — köztünk legyen mondva — nagyon kevés gond fordítottatott általában arra, hogy a nyomozás, sőt a vizsgálat alkalmával a kiskorú terhelt életkora teljes biztonsággal megállapíttassék s igen sokszor csak a főtárgyaláson, vagy az ügy elintézésének rovására lehetett beszerezni a szükséges adatokat. Most már — legalább újévtől — köteleességszerűen bizonyítékokat kell beszerezni a fiatalok életkorának megállapítására.

Ha nem mondanám, úgy is tudják, hogy a fiatalok alatt most már a 12—18 év közöttieket kell érteni. Ezekre vonatkozólag okvetlenül be kell szerezni már a nyomozások azokat az adatokat, melyekből az életkor kétségtelenné válik.

Ha a gyanúsított vagy terhelt fiatalok születési évét, hónapját és napját hozzátartozói biztosan be tudják mondani s a nyomozó csendőrség véleménye szerint itt nem lehet nagyobb eltérés: akkor ennek a tényvázlatba való beírásával is megelégedhetnek; ha azonban a hozzátartozók szerint a fiatalok éppen 12, vagy 15, vagy 18 éves: úgy ezzel — kivált 1907, még inkább 1910 január elsőjéig — egyáltalában nem szabad megelégedni, hanem be kell szerezni a születési anyakönyvi kivonatot.

Az állami anyakönyvek vezetése tárgyában 1895. évi 60,000. B. M. sz. a. kiadott utasítás 44. §-a ugyancsak arra utasítja az anyakönyvvezetőket, hogy a hivatalok a ezek közt a községi előjáróság megkeresésére közérdekben az anyakönyvi kivonatokat díjtalanul kiállítani tartoznak: de nem lehet kétség a felett, hogy ugyanezt megteszik az anyakönyvvezetők a csendőrség megkeresésére is s ha megtagadnák az anyakönyvi kivonat kiszolgáltatását: bizonyára nem fogna soká kézni ez a belügyminiszteri rendelet, mely a bűnvádi perrendtartásra, a bűnvádi novellára és az ezekre vonatkozó rendeletekre figyelemmel utasítást adna az anyakönyvvezetőknek ilyen esetekben a nyomozó közegek megkeresésének teljesítésére.

Ha pedig az anyakönyvi kivonat beszerzése nehezegekbe ütköznék: a tényvázlatban jelöljék meg a fiatalok vallását, születésének helyét és idejét.

*

Ha hosszú volt is ez a büntető novella: bizonyára hasznosabb az elolvasása, mint bármilyen más mulatótató novelláé.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Az emberismeret.

Írta: P. S. próbaesendőr.

Még csak rövid idő óta szolgálók a csendőrségi testületben. Szerénytelenség nélkül mondhatom azonban, hogy eme rövid idő alatt is teljes ambícióval törekedtem elsajátítani a csendőrségi szolgálathoz szükséges ismereteket. E közben rájöttem arra, hogy csak nyitott szemmel járva s úgy szolgálhatom, mint szolgálaton kívül mindent alaposan megfigyelve, felolthatunk meg hivatalunknak eredményesen. Rövid idejű szolgálatom alatt is tapasztaltam azt, hogy a nem tiszta lelkiismeretű emberek a csendőrökkel való találkozásokról igen

meglepődnek s akarattalanul is elárulják, hogy a találkozásnak nem örülnek és szerették volna azt elkerülni. Ez a tapasztalat arra ösztönözött, hogy úgy szolgálhatom, mint szolgálaton kívül mindent alaposan megfigyoljok s figyelősim eredményéből okszorien levonjam a következtetéseket. Így is tettem mindenkor. Nemcsak azért, mert utasításunk is erre köteleoz, hanem azért is, hogy minden toltotáségem szerint egy a toltület tekintélyének, mint a közérdeknek hasznára lehessen s előjáróim bizalmát elnyerhessem.

Ebből igyekezetomat a napokban — leguagyobb örömmöre — szép siker koronázta. Távol legyon tőlem, hogy ovvel az eredménynyel dicsekedjem, csak éppen bajtársaimmal óhajtom völo hasonló törekvése buzdítani s csupán ebből a czölből óhajtom az esetet ismertetni.

Fehérvárcsurgón a napokban, mint laktanyakészültséges, s postára mentem. Menetközben szembejött velem egy szép sötétpej löval, kékre festett kocsiyal két ismeretlen egyón. Mind a ketten elől ültek a kocsin és soboson hajtottak. Hátuk mögött a kocsin egy nagy bafyu volt betakarva. A mint ongem megláttak, észrevettem, hogy nagyon meglepödtök, majd összesugva, még sebesobb monotütombon igyekeztek bajtani. Ennél az oknál fogva igen gyanusnak tünt fel öldöttem a két ismeretlen viselkedése, tehát azonnal a kocsi elé ugrottam, megállásra és igazolásra szólítottam fel öket.

Nem igen akartak engedelmeskedni és tiltakoztak a szerintök ok nélküli feltartóztatás ellen, hangoztatván, hogy ök becsületes vidéki emberek, hazafelé szándékoznak s bocsásassam öket utjokra.

Engedetlenségük még jobban növelte gyanumat. Ennél fogva előbb a laktanyához akartam öket utasítani s magam is velük menni. De mivel egyedül és öldalfegyveresen voltam, nem biztam benne, hogy velök baj nélkül odajuthassak s attól tartottam, hogy odamonet közben sebes bajtással elmenekülhetnek. A kocsi előtt állva maradtam tehát és egy arra jövö polgári egyónt kértem fel, hogy menjen a közeli csendörlaktanyába és örsparancsnokomat értesítso, hogy jöjjön azonnal a helyszínére.

Örsparancsnokom, a ki egyedül volt otthon, kevés idő mulva szolgálatilag meg is érkezett. S miután öltötte is gyanusnak tünt fel a két egyón, a községházhoz kísértük öket s a kocsin levö batyut megmotozván, abból egy jó csomó ágynemű került elő.

Miután az ágynemű holszerzésére nézve egyik egy, — másik másféleképpen nyilatkozott, a bomondott személyazonosság és illetőség alapján kilétüket megtudandó, örsparancsnokom X községbe táviratozott. A válasz még meg sem érkezett, mikor a szomszédos örsről táviratot kaptunk, mely szerint aznap hajnali egy órakor, Almádi községből, Kozma János kárán egy darab sötétpej lövot, szerszámostól, egy kékre festett kocsiyal és többféle ágyneműt ismeretlen tettesek ölloptak s a tottesoknak, kik mifelénk menekültek, ördögs nyomozását kérték.

Ekkor már tisztában voltunk völo, hogy a két egyón a tolvaj s fel is mutattuk öltöttük a táviratot. Ök mindezek dacára tagadták, hogy a lövot, kocsiot és ágyneműt öptük volna. Ennél fogva Almádi községbe kísértük öket, hol a lövot jöszágot magáéának ismerte s ehhez való tulajdonjogát több tanuval igazolta is. Miután pedig a közben X községből is megérkezett a távirati válasz, mely szerint a két egyón ott teljesen ismeretlen volt, s a két tolvaj ennek közlöso után töredelmesen beismeröte a lövást, a tolvábi eljárás czéljából a megkeresö illetékes örsparancsnokoknak átadtuk öket.

Igy sikerül a csokély gyanu alapján is szép eredményt ölni, ha a csendör mindenre kiterjeszti figyelmét.

(Eszintén gratulálunk fiatal bajtársunknak az elért eredményhoz. Mert ha völotlennek látszik is az eset, fellépése és eljárása tagadhatatlanul öles és okszorü megfigyelésre vall. Ha ezután is hü és következetes marad kitüzött czöljöhöz, szép jövöt jösolunk neki. Szerk.)

A fejedelem szovjét tart huszárezredó fölött.

A fejedelem huszárezredóknok tisztjoi közt.

Ferdinánd bolgár fejedelem Szombathelyen. 9

A fejedelem és a kíséretében levő bolgár tisztok.

A fejedelem hadsegéddel s a róla elnevezett huszárezred parancsnokával.

Ferdinánd bolgár fejedelem Szombathelyen.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kézlátat válasza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük emélféleg olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatot kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szűvegezett kérdés előrehoztatásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen és így a felesleges kérdésekkel a szerkesztőségnek eleje vétessek. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

Kolozsváry Örsvezető. Megaszakított szolgálati idejének hosszúságára iránt előadni szándékolt kérelme még korai, még idő van arra, ha aztán felülvizsgáló bizottság elé állíttatik. Kihívás van arra, hogy ez ügyben már legközelebb nagyon átvés intézkedés fog életbe lépni, a mely az ily kérelmeket jövőben feleslegessé teszi.

U. J. R. Tisztán szolgálati ügy, alkalmadtán kérdezzé meg szemléltő tisztii előjárójától.

Cs. Ö. tétel. A Néplap szerkesztősége Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. sz. n. van.

L. P. esendőr. Foglyoknak hajón kísérése alkalmával — a H. Szolg. Ut. 71. §-a szerint — a szurony a hajóra való hozzátáskor leveendő.

B. J. esendőr. Ilyeneket elvből nem ajánlunk.

Bizonytalan. Folyó évi 41. számunkban hasonló jelleg alatt már válaszoltunk.

S. I. Örsvezető. Milyen okonai igazolványt gondol? Ha igényjogosultsági igazolványról akart kérdezni, akkor feleletünk a következő: Az illetékes honvédelmi igazgatóság parancsnokához rövid kérvény nyújtandó be, minden melléklet nélkül, a hivatkozások benne a szolgálatban történt megsértésére. A kérvényhez melkélke a próbairását is.

Próba—szerecsse. Az igényjogosultsági igazolványt illetőleg nem számíttatik be; a nyugdíjra azonban igen.

F. M. A víztorlási átalány az órsót illoti meg, az szét nem osztható.

G. S. esendőr. 1. Köteles a közigazgatási hatóságoknak is táviratilag vagy távbeszélő útján jelentést tenni (H. Szolg. Ut. 10. §. harmadik bekezdés). 2. Véleményünk szerint nem. 3. Gyógytartin szerint minősülő testi sérülés.

J. cs. ez. Örsöt. Csak azok hozsájatnak el a szolgálati kötelezettségük lejártá előtti, a kik igényjogosultsági igazolványval rendelkeznek. A helyeget lapunk javára bevételeztük.

D. J. Az 1907. évi február hó 6-án 5095/17. sz. n. kelt honvédelmi miniatori rendelet értelmében: a székesfehérvári vagy törvényhatósági joggal felruházott városok beltörületén... vagy olyankor, midőn nappal elővezetések fogantossittatnak, — kivéve a 117. §. IX. pontjában megállapított eseteket — a karabélyról a szurony leveendő. Ennek a rendeletnek különben az órszolgálati tanácsában is elő kell jegyezve lennie.

Tudni óhajtó. 1. A helyet csak később fogjuk közölhetni, egyebekben olvasni ol f. évi 31. számunkban megjelent a tárgyra vonatkozó üzenetet. 2. A D. J.-nek adott fenti válasznak önnök is szél. 3. Vozénylési pótdíj 23% órai külszolgálat után nem illetékes ugyan, de abban az esetben, ha a járdór egy külszolgá-

latban megkezdett nyomozást 23% órai idő után bevonulása nélkül az órsállomáson tovább folytat, — véleményünk szerint — a vozénylési pótdíjra az igényt magának megszereszte.

Udvari Örs. 1. Az életmicsikkészítési átalány az illeték. szab. 70. §-a értelmében az órsót illoti meg; a nőst álliszt az órsót egyidejűleg hozatja életmicsikkéit. 2. Hát hogy lehet a lopás joga? Hisz ha egy esolekedot joga, akkor nem lehet hitelesolekmény, s így nem lehet lopás som!

J. esendőr. Már többször megizentük, hogy a hat/rrondőr-ségi pályázatokat annak idején mi is közölni fogjuk; — addig, míg pályázat nincs hirdotve, mi som mondhatunk sommit.

F. P. Járásörmester, Illava. Beküldött ezikköböl éppen a nyomozás körül kifejtett ügyesség, leleményosság, tehát annak a lényeges kolléknok leírása hiányzik, a melből tanulságot lehet meríteni. Miután ezt a hiányt itt nem pótolhatjuk, ezikköt csak abban az esetben közölhetjük, ha a nyomravezetés körülményeit részletesen leírva bekküldi.

FEJTÖRÖK.

Képtalány.

Betűtalány.

Szent József
Szent István eee Karácsony e
Péter és Pál

Számatalány.

Egy pékhez jött egy asszony, ki megvotta kenyérének a felét és még egyet. Ez négyezer történt meg egymásután. A negyedik vásárlás után azonban már nem maradt egy kenyere som a péknek. Kérdés, hány kenyere volt?

Megfejtési határidő: 1908 november 2.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Krzsábet királyné sanatoriumi sorsjegy lesz kisoraolva.

Lapunk f. évi 41. sz.-ban közölt fejtörök helyes megfejtése:

Képtalány: *»Szép szó nyeri meg a szerelelet».* — Betűtalány: *»A spanyol király Budapestenz».* — Verstalány: *»Tüzér».*

Brucker Győző Nándor és Társa
órák, ékszerész. GYŰR 33. sz.

A m. kir. csendőrségnek ingyen és bérmentve küldöm 500 képpel ellátott árjegyzékemet. Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztességes kiszolgálás. — Csendőrségi megbízható órák 5 évi jóállással.

HIVATALOS RÉSZ.

8992/eln.

Körrendelet.

Az állami és a törvényhatósági alkalmazottak nyugdíjviszonyosságának szabályozásáról szóló 1907. évi LIX. törvényozikk 1. §-a szerint: „Azoknál, a kik állami szolgálatból törvényhatósági szolgálatba, vagy törvényhatósági szolgálatból állami szolgálatba közvetlenül lépnek át, a nyugdíj, a végkielégítési összeg, az özvegyi ellátás és a nevelési járulék megállapítása ezekből számitásba kell venni azt az időt is, melyet megelőzőleg állami, illetőleg törvényhatósági alkalmazásban, beszámítható szolgálati időként 1867. évi július 1-je óta eltöltöttek.”

Mint hogy a katonai szolgálat állami szolgálat, onnélfogva a törvényhatósági szolgálatba közvetlenül át lépő igazolványos altiszteknek a tényleges katonai szolgálatban eltöltött idejük akkor, a midőn törvényhatósági szolgálatukból nyugdíjaztatnak, be fog számíttatni.

Ezen törvényes rendelkezés tárgyaltanná tette az 1907. évi honvédségi Rendeleti Közlöny (Szabályrendeletek) 14. számában közzétett 3833. elnöki számú azt a körrendeletemet, mely a polgári nyugdíj mellé engedélyezhető kegydíjakra vonatkozik.

Énnélfogva említett körrendeletemet ezennel hatályon kívül helyezem.

Kelt Budapesten, 1908. szept. 25-én.

Jekel/ahussy Lajos, s. k.

Járásparancsnokság áthelyezése.

A m. kir. III. számú csendőrkörület területén a Jász-Nagykanizsai vármegye tiszai közép járásban fekvő Tiszaroff községben elhelyezve volt csendőrijárásparancsnokság 1908. szept. 28-án Törökzentmiklósrá helyezettett át.

Őrsáthelyezések.

A m. kir. III. számú csendőrkörület területén a bacsodrogvármegyei Szépliget községben elhelyezve volt gyalogőrs 1908. évi október hó 1-ével Szilbács községbe, és

a m. kir. V. számú csendőrkörület területén a pozsonyvármegyei Perbete községben elhelyezve volt gyalogőrs pedig 1908. szeptember 30-án Csúz községbe helyeztettek át.

SZIEMÉLYI ÜGYEK.

Kinevezettek:

1908. évi október hó 16-ával:

hadapród-tiszthelyetteseké:

Cziremenner József, az V., Krisztinkovics István, a VIII., Müller Béla, az V., Szép Géza és Ziegler Károly, az I., Baitz Jenő, az V., Filla Ernő és Tomaszek József, a VI., Garabib Gyula, a VII., Martin Imre és Kosuthi és udvardi Kosuth Kálmán, a III., Bejczy

Béla, a II., Hódossy Károly, a VI., Tihanyi Ferencz, a IV., Gergely Endre, a VI., Papp Dezső, a II., Tóth Kálmán, a III., Szekeres Dezső, a II., Bertalanffy Dezső, a VII., Richnowszky Oszkár, a VIII., Hertelendy Ignác és Knauz Gyula, a IV., Holl Miksa, a II. és Csederla Rezső, a VII. számú csendőrkörület állományába tartozó hadapródok.

Okirattal megdicőrtettek:

A m. kir. III. sz. csendőrkörületi parancsnokság által:

Keresztes Mihály ez. őrmester 11 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonság terén kifejtett igen eredményes tevékenységéért, őrsének kifogástalan vezetéséért, alirendeltjeinek helyes és célirányos neveléséért és befolyásolásáért, nemkülönben példás magatartásáért.

Papp Pál II. ez. őrsvezető, mert 8 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonság terén igen eredményes tevékenységet fejtett ki, lakadatlanszorgalmával, kötelességihűségével, nemkülönben példás magatartásával alirendeltjeinek és bajtársainak mintaképül szolgált.

Biró Sándor ez. őrsvezető, mert 7 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén odaadó buzgalommal és eredményes tevékenységgel működött, mi által bajtársainak és alirendeltjeinek követésre méltó példaképül szolgált.

Kozma Illés csendőr ez. őrsvezető, mert 7 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén nagy buzgalommal, fűrészságot nem ismerő szorgalommal eredményesen működött.

Stefán Ferencz csendőr ez. őrsvezető, mert 6 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a legnagyobb odaadással, kiváló észszerűséggel és leleményességgel eredményesen működött.

A m. kir. V. sz. csendőrkörületi parancsnokság által:

Bekő Péter ez. őrmester azért, mert egy tűzvész alkalmával az élet- és vagyonmentés, valamint a tűzoltás körül, bátor és önfeláldozó magatartást és kiváló buzgalmat tanúsított.

Nyilvánosan megdicőrtettek:

A m. kir. III. sz. csendőrkörületi parancsnokság által:

Sándor Ferencz csendőr ez. őrsvezető és

Pinter József próbacsendőr, mert a pest-pilis-solt-kiskunmegyei Rákoskeresztúr községben folyó évi április hó 3-án kiütött tűzvész alkalmával a tűzoltás és a vagyonmentés körül lakadatlanszorgalmat fejtett ki, továbbá mert fűrészhatalan tevékenységükkel a tűz továbbterjedésének megakadályozásához nagyban hozzájárultak.

Szécsényi Ödön csendőr ez. őrsvezető,

Szelezsán Tivadar és Tarsoly Zsigmond csendőrök a pest-pilis-solt-kiskunmegyei Czinkota községben folyó évi június 15-én kiütött tűzvész alkalmával a tűzoltás és a vagyonmentés körül kifejtett buzgalomukért.

A m. kir. V. sz. csendőrkörületi parancsnokság által:

Gáspár József csendőr, mert egy tűzvész alkalmával az élet- és vagyonmentés körül kiváló buzgalmat fejtett ki a az által járőrvezető őrsparancsnokát is határozatosan támogatta.

Kényelmes

havi részletfizetésre

Képes hangszer-árjegyzék ingyen és bérmentve.

hegedűk, grammofonok,

fuvolák, ezimbalmok

Ümüködő, forgatható hangszerek.

Előzetken kiadulások, mellényes lelteli olvak.

ELEK és TÁRSA

BUDAPEST
Károly körút 10. sz.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:
Pap János II. ez. őrsvezető II.-od altiszt, a folyó
évben a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó és
eredményes tevékenységeért.

Pénzbeli megjutalmazások.

A m. kir. belügyminiszter úr az 1908. évi szeptember
5-én 106.164/V.b. szám alatt kelt rendeletével, a m.
kir. V. számú csendőrkerület állományába tartozó
Szolcsánzki Antal őrsvezetőnek és Korován Sándor
csendőrnek, mert egy 8000 koronás lopás tetteseit ki-
derítették, előbbinek 150, utóbbinak pedig 100 korona
pénzjutalmat adományozott.

Előléptettek:

1908. október hó 1-ével:

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:
Huszai Vincze ez. őrsvezető, őrsvezető, továbbá
a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
az öt évi tényleges csendőrségi szolgálat betöltése
után:

Biró Márton, Szollósi István és Nagy József csend-
őrök, csendőr ez. őrsvezetőkké.

PÁLYÁZATOK.

A m. kir. budapesti I. honvédkerületi mint csendőrbíró-
ság debreczeni kirendeltségénél (a bírói kihallgatások alkalmazásával)
alkalmazandó bírósági tanú állás ideiglenes betöltésére.

Havi átlány 80 korona, szolgálati utazások alkalmazásával a
tényleges állományu hason rendfokozatu csendőrtiszteket meg-
illető utazási költségekre való igény. (A tartózkodási helytől a
szolgálati állomás helyére, Debreczenbe való átköltözködés költsé-
gsei nem térítettek meg.)

Pályázhatnak nyugállományu (várankozási illetékekkel szabadsá-
golt) honvéd tisztok.

Megköveteltetik szóban és írásban a magyar nyelv tökéletes
bírása.

Pályázó sajátkezűleg irt kérvényben tartozik röviden meg-
jelölni eddigi szolgálati alkalmazásait, családi és anyagi körül-
ményeit.

A pályázati kérvények folyó évi november hó 15-ig a m. kir.
VIII. számú csendőrkerületi parancsnoksághoz nyújthatók be,
honnas véleményezőve elhatározása végett hozzám f. évi november
hó 25-ig feltejesztendők.

Egy hivatalozolgal állás a Bács-Bodrog vármegye kula-
szolgabírói hivatalnál és egy hivatalozolgal állás a topolyai
szolgabírói hivatalnál. Fizetés 600 korona, lakpénz 100 korona.

Csizmápenz 40 korona. Természeti ruházat. Magyar nyelv szó-
ban és írásban. Kérvények Bács-Bodrog vármegye alispánjához
1908. évi november hó 30-ig.

Kilencz hivatalozolgal állás a m. kir. határrendőrségnél. Fizet-
és 600 korona. Törvényszerű lakpénz. Ruhailletmény 120 korona.
Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a szolgálati uton a
m. kir. belügyminiszteriumhoz 1908. évi november hó 5-ig.

Egy hivatalozolgal állás a szászrégeni kir. járásbírósnál.
Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona.
Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a marosvásárhelyi
kir. törvényszék elnökehez 1908. évi november hó 16-ig.

Egy irnoki állás a kapuvári kir. járásbírósnál. Fizetés pótl-
lékkal 1400 korona. Lakpénz 360 korona. Magyar nyelv szóban
és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kér-
vények a soproni kir. törvényszék elnökehez 1908. évi novem-
ber hó 9-ig.

Két iskolazolgal állás a petrozsényi m. kir. állami főgymna-
siumnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Törvényszerű lakpénz
vagy természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban.
A m. kir. vallás- és közoktatási miniszterhez címzett kérvények
a petrozsényi m. kir. áll. főgymnasium igazgatóságához 1908. évi
november hó 6-ig.

Egy irnoki állás a pécsi kir. ítélőtáblánál. Fizetés pótlékkal
1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írás-
ban. Három havi próbaszolgálat. Négy középiskolai osztály.
Kérvények a pécsi kir. ítélőtábla elnökségéhez 1908. évi novem-
ber hó 12-ig.

Egy irnoki állás a veszprémi kir. törvényszékénél. Fizetés
pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szó-
ban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga.
Kérvények a veszprémi kir. törvényszék elnökehez 1908. évi
november hó 6-ig.

Egy fogházormesteri állás a jászberényi kir. járásbíróági
fogháznál. Fizetés 1000 korona. Lakpénz 200 korona. Magyar
nyelv szóban és írásban. Számolásban való jártasság. Kérvények
a szolnoki kir. ügyészséghez 1908. évi november hó 11-ig.

Egy hivatalozolgal állás a győri pénzügyigazgatóság mellé
rendelt számvevőség magyaróvári kirendeltségénél. Fizetés pótl-
lékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona. Ruhailletmény
60 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a győri
pénzügyigazgatóságához 1908. évi november hó 15-ig.

Egy irnoki állás a lugosi kir. törvényszékénél. Fizetés pótlék-
kal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és
írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kér-
vények a lugosi kir. törvényszék elnökehez 1908. évi okt. 25-ig.

Egy irnoki állás a budapesti kir. törvényszékénél. Fizetés pótl-
lékkal 1400 korona. Lakpénz 600 kor. Magyar nyelv szóban
és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga.
Kérvények a budapesti kir. törvényszék elnökehez 1908. évi
nov. hó 1-ig.

Három központi irnoki állás Temes vármegye törvényható-
ságánál. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 510 korona. Négy
középiskolai osztály. Temes vármegye főispánjához címzett
kérvények szolgálati uton Temes vármegye alispánjához 1908.
évi nov. hó 10-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, = VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

A Tanosztály-parancsnokságok szives figyelmébe ajánljuk általánosan hasz-
nált és közkedveltségnek örvendő altisztli iskolai füzet-mintagyűjteményünket.
(Garnitúrák.)